

راهنمای المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور – حیطه فلسفه پزشکی
 دکتر علیرضا منجمی

در حیطه فلسفه پزشکی دو دسته آزمون وجود دارد: آزمون انفرادی و آزمون گروهی. همه داوطلبان به صورت انفرادی در دو آزمون (دانش فلسفی و تحلیل فلسفی) شرکت می‌کنند و میانگین مجموع نمرات آزمونهای دوگانه انفرادی سه نفر عضو تیم هر دانشگاه محاسبه می‌شود و شش گروه برتر به آزمون گروهی راه می‌یابند. روز اول مرحله نهایی کشوری به آزمونهای انفرادی اختصاص یافته است. روز سوم اعلام نتایج آزمونهای انفرادی و معرفی تیمهای برتر انجام می‌شود و روز چهارم به برگزاری آزمون گروهی اختصاص یافته است.

منابع

دانش فلسفی

منبع اصلی: Marcum, J. (2008). An introductory philosophy of medicine, Springer, chapters 4-7.1[1]	منبع کمکی: درآمدی بر فلسفه طب، هنریک ولف، استیگ آندریکسون، رین روزنبرگ، طرح نو.	
صفحات ۲ و ۳۳ از فایل پی دی اف	فصل ۲	آشنایی با مفاهیم هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی
فصل ۴ فایل پی دی اف	فصل ۴ و ۶	هستی‌شناسی سلامت و بیماری
فصل ۵ فایل پی دی اف	فصل ۴ و ۷	هستی‌شناسی تشخیص و درمان
فصل ۶ فایل پی دی اف	فصل ۲، ۳ و ۷	معرفت‌شناسی تفکر پزشکی
فصل ۷ فایل پی دی اف	فصول ۳، ۴، ۵ و ۷	معرفت‌شناسی قضاوت و تصمیم‌گیری بالینی

تحلیل فلسفی

منبع اصلی: تفکر نقاد، نونل مور و پارکر، نشر شهرتاش.	منبع کمکی: مثل فیلسوف نوشتن، ای پی مارتینیک، نشر هرمس.	
فصل ۱	فصل ۱: نویسندگان و مخاطب	مهارت‌های تفکر نقاد
فصل ۲	فصل ۲: منطق و استدلال در نگارش فصل ۴: نوشتن	اصول نوشتن
فصل ۶	فصل ۵: شگردهای نگارش تحلیلی	مغالطه‌ها
فصل ۷	فصل ۳: ساختار مقاله فلسفی	ساختار و انواع استدلال

*لازم به ذکر است اعلام منابع فوق به معنای آن نیست که سوالات دقیقاً از متن کتب رفرنس طرح می‌شود.

معرفی آزمونهای انفرادی
 آزمون دانش فلسفی

[1] منظور همان فایل پی دی اف هفتاد صفحه‌ای است که در سایت المپیاد موجود است. که از این نشانی قابل دسترسی است:

این آزمون شامل ۷۰ تا ۸۰ سوال چندگزینه‌ای (MCQ)، صحیح/غلط (True/False) و Extended Matching Item است که هدف آن سنجش دانش پایه فلسفه پزشکی داوطلبان است. زمان اختصاص یافته ۹۰ تا ۱۰۰ دقیقه است و پاسخنامه به صورت کامپیوتری تصحیح می‌شود.

نمونه سوال آزمون دانش فلسفی :

گفتگویی که ادامه خواهید خواند میان دو پزشک در جریان است.
 پزشک اول: دیروز خانمی به من مراجعه کرد که از تعریق زیاد کف دستهایش و عدم تحمل گرما شکایت داشت. در معاینه چشمهای کمی برآمده بود و بی‌قرار به نظر می‌رسید. من به مشکل تیروئید شک کردم و بی‌درنگ برایش اندازه‌گیری سطح هورمونهای تیروئید را درخواست کردم. اگر نتایج این آزمایشات نرمال نباشد پی می‌برم که تشخیص‌ام درست است و بیماری هیپرتیروئیدی وجود دارد.
 پزشک دوم: من با ایده شما از بیماری چندان موافق نیستم. ممکن است سطح هورمون تیروئید نرمال نباشد ولی فرد هم علائم بالینی نداشته باشد پس صرف تغییرات عددی در هورمون نمی‌توان در مورد بیماری نظر داد. به نظرم فرد وقتی سالم است که بدن او با چنان کفایتی کار می‌کند که حداقل سطح کفایت کارکردهایی است که آن گونه دارد.

- نظر پزشک اول به کدامیک از تعابیر از بیماری نزدیک‌تر است؟
۱- انتولوژیک	۲- فیزیولوژیک	۳- تکامل‌گرایانه	۴- ژنتیک
نظر پزشک دوم به کدامیک از تعابیر از بیماری نزدیک‌تر است؟	۲- فیزیولوژیک	۳- تکامل‌گرایانه	۴- ژنتیک

آزمون تحلیل فلسفی

در این آزمون مهارت استدلال، تحلیل و نوشتار فلسفی داوطلبان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. آزمون شامل دو بخش **تحلیل مساله** (Analyze an issue) و **تحلیل برهان** (Analyze an argument) است.

در **تحلیل مساله** به داوطلب مساله‌ای عرضه خواهد شد. داوطلب باید در قبال این مساله موضعی فلسفی اتخاذ کند و سپس در دفاع از آن براهین و استدلالهای مناسب، مرتبط، روشن و بر پایه مفاهیم دانش فلسفه پزشکی بیان کند.

نمونه سوال آزمون تحلیل مساله:

امروزه در برنامه واکسیناسیون هر روز واکسن جدیدی اضافه می‌شود. گسترش پوشش واکسیناسیون در نهایت سبب می‌شود که گونه انسان در برابر بیماریها ضعیف شود و نتواند در برابر آنها به خوبی از خود محافظت کند.

آیا شما با این ادعا موافق هستید یا مخالف؟ بر اساس مفاهیم و چارچوبهای فلسفه پزشکی و اصول تفکر نقاد، موضع خود را به روشنی بیان کنید و در دفاع از موضع خود برهان های لازم را بیاورید.

در **تحلیل برهان** یک متن شامل مساله، مدعای نویسنده و براهین و استدلالهای او در اختیار داوطلب قرار داده می‌شود. داوطلب باید مدعا و براهین را از نظر وضوح، دقت و صحت مورد ارزیابی قرار دهد. زمان آزمون ۱۸۰ دقیقه در نظر گرفته شده است. اوراق توسط داوران و بر اساس چکلیست استاندارد تصحیح می‌شود.

نمونه سوال تحلیل برهان:

لطفا متن زیر را با دقت بخوانید و ادعا و برهانهای آن را مشخص کنید و سپس بر اساس مفاهیم و چارچوبهای فلسفه پزشکی و اصول تفکر نقاد آن را ارزیابی نمایید.

پزشکی رایج یا مدرن دچار بحران شده است. هدف پزشکی ریشه‌کنی بیماریها بود. این هدف با کشف واکسن و آنتی بیوتیک محقق شد چرا که بسیاری از بیماریها مثل آبله ریشه کن شدند. اما در حال حاضر، هر روز بر تعداد بیماریها افزوده می‌شود و نسبت به ابتدای قرن بیستم تعداد بیماریها چند برابر شده است. بسیاری از بیماریهای مزمن هم قابل ریشه‌کنی نیستند. پس از آنجا که طب مدرن به هدف خود که ریشه‌کنی بیماریهاست نرسیده است دچار بحران شده است.

آزمون گروهی

آزمون گروهی به شکل مباحثه میان تیمهای منتخب انجام می‌پذیرد. در هر مباحثه ابتدا یک مسئله فلسفی طرح می‌شود و تیمهای شرکت کننده در مباحثه در زمان مقرر ابتدا به بیان مواضع و براهین خود می‌پردازند و سپس تحلیل مواضع و براهین سایر تیمها می‌پردازند و به پرسش‌های داوران پاسخ می‌دهند. داوران همه جریان مباحثه را زیر نظر دارند و بر اساس چکلیست استاندارد